

Kuriteoennetuse võrgustik

Kuriteoennetuse võrgustik

Kuriteoennetuse võrgustik koosneb mitmetest ametkondadest ja üksikisikutest, peamiselt võiks jagada ennetustöö tegemise ja seega ka võrgustiku jagunemise kolmeks:

- kuriteoennetus riigi tasemel,
- kuriteoennetus omavalitsuspiirkondades,
- kuriteoennetus mittetulundusühingute ja kodanike osalusel.

Peamiselt tehakse kuriteoennetustööd piirkondlikult, ehk siis kõige rohkem tegevusi on omavalitsuspiirkondades, kus ka riigiasutused (nt. kohalikud politseiüksused) teevad koostööd omavalitsusega ning aktiivsete mittetulundusühingutega ja erasektoriga. Samuti toimub koostöö omavalitsuste, mittetulundusühingute ja riigi vahel.

Kuriteoennetus riiklikul tasemel

Riiklikul tasandil osalevad ennetustöös Vabariigi Valitsus, Süüteoennetuse Nõukogu ja mitmed ministeeriumid. Ministeeriumid osalevad kuriteoennetuses nii igapäevaselt kui Süüteoennetuse Nõukogu kaudu, kuhu on moodustatud kaks alatöörühma. Üks keskendub kohaliku ennetuse teemale ja teine karistuspoliitika küsimustele.

Justiitsministeerium on kuriteoennetuse tegevuste koordineerija. Kõik teised ministeeriumid osalevad ennetustöös oma valdkonnast lähtudes, nt Siseministeerium politseisüsteemi kaudu, Sotsiaalministeerium ohvriabi, lastekaitse, sotsiaalhoolekande jm kaudu, Haridus- ja Teadusministeerium õppekeskkonna turvalisemaks muutmise kaudu, Kultuuriministeerium spordi- ja kultuuritegevuste kaudu.

Süüteoennetuse Nõukogu (SEN) on Vabariigi Valitsuse asjatundjate komisjon, mille eesmärk on nõustada valitsust kuriteoennetusalastes küsimustes ning anda soovitusi ennetusküsimustega tegelemiseks. SEN-i kohta saab rohkem infot [siit](#) [1].

Riikliku, omavalitsuste ja elanikkonna tasandi koostöö ja erinevad kohustused ja vastutused on välja toodud 09.06.2010 a. [Riigikogu poolt heakskiidetud dokumendis "Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018"](#) [2], kuid aluseks on võetud ka teisi raamdokumente:

- "Kuritegude ennetamise süsteemi kirjeldus ja arengustrateegia 2000-2003" (2000 a. kinnitatud VV poolt);
- "Kuritegude ennetamise riiklik strateegia aastani 2005" (2000 a. kinnitatud VV poolt).
- „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2010“ (2003.a. Riigikogu poolt heakskiidetud).

Olulisemaid riiklikke partnereid:

Haridus- ja Teadusministeerium

Sotsiaalministeerium

Siseministeerium

Eesti Noorsootöökeskus

Politsei- ja Piirivalveamet

Tervise Arengu Instituut

Kuriteoennetus omavalitsuspiirkondades

Omavalitsuste osalemine kuriteoennetuses seisneb ennetavate ja turvalisust suurendavate kuriteoennetusmeetmete väljatöötamises ning nende rakendamises oma piirkonnas. Kuritegevuse ennetamine on kõige efektiivsem väiksemas piirkonnas, kuna seal jõutakse kõige kiiremini üksikisikuni ja samas toimib iseeneslik sotsiaalne suhtlemine ja kontroll inimeste vahel, mis tekitab kogukonna- ja turvatunnet.

Kohalike kuriteoennetusmeetmete väljatöötamine peaks tuginema kuritegevuse olukorra analüüsile ja teistele sotsiaalmajanduslikele näitajatele piirkonnas, heaks tööriistaks sellise analüüsi tegemisel on [terviseprofiil](#) [3], mille kõik kohalike omavalitsuste üksused peavad koostama. Lisaks terviseprofiili koostamisele on oluline rahvatervise ja turvalisuse alaseid tegevusi kavandada maakonna arengustrateegiasse ning luua maakondlikul või piirkondlikul tasandil rahvatervise ja sellega tihedalt seotud valdkondade juhtimiseks vajalikke võrgustikke (nt maakonna turvanõukogu) ning korraldada nende tööd. Lisaks võrgustikele loomisele ja nende hoidmisele on oluline toetada kohalikul tasandil riiklike rahvatervisealaste tegevuste elluviimist ja pakkuda rahvatervise ja turvalisuse alaseid teenuseid.

Omavalitsuste kuriteoennetuse alase tegevuse kohta sätestab kohaliku omavalitsuse korralduse seadus seda, et rahvatervisealaseid ja seega ennetuslikke suundumusi on vaja kavandada arengustrateegiasse. Riik on KOVidele moraalse toetaja ja infoandja rollis, mõnel määral rahastab kuriteoennetust mitmete programmide ja ka projektitoetuste kaudu (nt Tervise Arengu Instituudi, Siseministeeriumi ja Justiitsministeeriumi kaudu). Omavalitsuse ennetustööd üldjoontes finantseeritakse omavalitsuse eelarvest ja projektitoetustest.

Kuriteoennetus mittetulundusühingute ja kodanike osalusel

Elanikkonna ennetustöö toimub koostöös mittetulundusühingutega ennetamist käsitlevate teadmiste levitamise kaudu, et tõsta iga inimese teadlikkust ja osalemist oma turvalisuse tagamisel.

Mittetulundusühingute tegevus on ennetustöö osas aktiveerunud viimastel aastatel. Üha enam tekib juurde organisatsioone, kes vähemal või rohkemal määral turvalisuse tagamist ühe enda tegevusena määratlevad. Enim aktiivne on mittetulundussektor noortega tegelemise osas, nii tavanoorte kui ka probleemsete noorte puhul. Samas on mitmete mittetulundusühingute poolt tegevusi suunatud juba karistatud inimestele, kriminaalhooldusalustele, vanglast vabanenutele, et aidata neil lõimuda ühiskonnaga. Mittetulundussektor on riigile toeks eelkõige teenuste pakkujatena, seda nii kuriteoennetuse kui ka mitmete muude valdkondade osas, kuna mitmeid teenuseid, mida saab riik mittetulundussektorilt osta, ei olegi

mõtet riigisüsteemi alt pakkuda.

Üksikisikud on tihti kõige aktiivsemad kuriteoennetuses kaasalööjad läbi naabrivalve liikumise ja oma kodukohas naabrivalve sektorite ja ka naabrivalve patrullide loomise. Samas on inimesi, kes ei ole ühiselt organiseerunud, et turvalisust tõsta, vaid kes konkreetsetes kuriteoepisoodides kaaskodanikke aitavad- kas siis püüavad kinni röövleid, vargaid või aitavad ohvreid, samuti teatavad kuriteo toimepanemisest aktiivselt politseile. Need inimesed individuaalselt näitavad üles kodanikujulgust, mille eest alates 2004.a antakse välja ka kodanikujulguse aumärki, et taolisi vapraid ja julgeid kodanikke tunnustada.

Olulised materjalid ennetuse kohta:

[Politsei ennetustöö kontseptsioon](#) [4]

Allikas URL: <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kuriteoennetus/kuriteoennetuse-vorgustik>

Lingid:

[1] <http://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kuriteoennetus/suuteoennetuse-noukogu>

[2] <http://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kriminaalpoliitika/kriminaalpoliitika-arengusuunad-aastani-2018>

[3] <http://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/tervise-edendamine-paikkonnas/maakondlikud-tervise-ja-heaolu-ulevaated/maakondade-tervise-ja-heaolu-ulevaated>

[4] <https://www.politsei.ee/et/uelevaade-ennetustoeoest>